

Батлав. С. Ламбаа

ЭМСЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн
дарга, Эмнэлгийн мэргэжилтний хөгжлийн
зөвлөлийн дарга

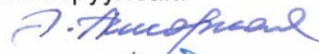
Зөвшөөрсөн. Р. Сандуйжав

ЭМСЯ-ны Хавдар судлалын мэргэжлийн
салбар зөвлөлийн дарга

**“ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ХАВДРЫН МЭС ЗАСЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР
МЭРГЭЖИЛ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР, ТӨЛӨВЛӨГӨӨ”**

Боловсруулсан:

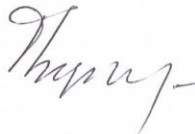

Э.Амарсанаа / ХСҮТ-ийн Эмэгтэйчүүдийн мэс заслын
тасгийн эрхлэгч, АУ-ны доктор, дэд профессор /

Д.Лхагвадулам / Эмэгтэйчүүдийн хавдар судлаач их эмч /

Хянасан:

Г. Пүрэвсүрэн / ХСҮТ-ийн эрдэм шинжилгээ сургалт,
мэдээлэл эрхэлсэн дэд захирал, АУ-ны доктор /

Улаанбаатар хот
2016 он

ЭМЭГТЭЙЧҮҮДИЙН ХАВДРЫН МЭС ЗАСЛЫН ЧИГЛЭЛЭЭР МЭРГЭЖИЛ ДЭЭШЛҮҮЛЭХ СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР

НЭГ. УДИРТГАЛ ХЭСЭГ

Үндэслэл :

Эмэгтэйчүүдэд тохиолдох хавдрын дунд тэргүүлэх байрыг эзэлж буй
умайн хүзүүний өмөн нь дэлхийн хэмжээнд 4 дэхь зонхилон тохиолдох хорт
хавдар юм. 2012 оны байдлаар 528 000 шинэ тохиолдол илэрч, 266 000 нас
баралтын тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өндгөвчийн хорт хавдар 239 000 шинэ
тохиолдол илэрч, 152 000 нас баралттай байхад, умайн салстын хорт хавдар 320
000 шинэ тохиолдолтой, 76 000 нас баралтын тохиолдол бүртгэгсэн байна.
[Bernard W. Stewart, Christopher P. Wild, World Cancer Report 2014]

Манай оронд 2013 оны байдлаар умайн хүзүүний өмөнгийн өвчлөл тохиолдлынхоо
тоогоор 3-р байрыг эзэлдэг. Нийт хорт хавдрын дотор умайн хүзүүний өмөн 8,5%-
ийг эзэлж байна. Манай оронд эм бэлэг эрхтний хорт хавдрын өвчлөл нас баралт
сүүлийн жилүүдэд нэмэгдэж, 80 гаруй хувь нь хожуу үедээ оношлогдож байгаа нь
хавдар судлалын тулгамдсан асуудлын нэг болж байна.

Эм бэлэг эрхтний хорт хавдрын эрт илрүүлэлт хангалтгүй байгаа нь
эмэгтэйчүүдийн хавдар судлаач эмчийн хүрэлцээ муу, хавдрын тусламж үзүүлж
байгаа эх барих эмэгтэйчүүдийн эмч нарын хавдрын талаарх мэдлэг чадвар,
хандлага дутагдалтай байгаатай холбоотой.

Иймд хорт хавдрын тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах
зорилгоор эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг ялангуяа эмэгтэйчүүдийн хавдрын
мэс заслын эмчилгээний чиглэлээр ажлын байранд сургах, дадлагажуулах,
мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг зохион байгуулах шаардлага зүй ёсоор тулгарч
байна.

Хөтөлбөрийн зорилго: Эх барих, эмэгтэйчүүдийн мэс заслын мэргэжлийн эмч
нарыг эмэгтэйчүүдийн хорт хавдрын мэс засал эмчилгээний чиглэлээр мэргэжил
дээшлүүлэх сургалтанд хамруулж, хорт хавдрын мэс заслын тусламж,
үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах

Хөтөлбөрийн зорилт: Эмэгтэйчүүдийн хорт хавдрын мэс заслын эмчилгээ,
оношлогооны аргад суралцах

Сургалтын хэлбэр: Мэргэжил дээшлүүлэх сургалт

Элсэгчдэд тавигдах шаардлага: Анагаах ухааны бакалаврын зэрэгтэй эх барих
эмэгтэйчүүдийн эмч байна.

Сургалтын хугацаа: 3 сар

Агуулгын багтаамж: 12 багц цаг

Зайлшгүй эзэмшвэл зохих мэдлэг:

Эмэгтэйчүүдийн хавдар

- Эрсдэлт хүчин зүйл
- Өвчний түүх, эмнэл зүй
- Умйан хүзүүний хавдрын ангилал
- Үе шат тогтоох
- Хавдрын эмчилгээний сонголт, заалт, үр дүн, мэс заслын ба мэс заслын бус эмчилгээний эрсдэл ба давуу талыг оролцуулан тооцох
- Мэс заслын өмнөх, мэс заслын үеийн, мэс заслын дараах менежмент, мэс заслын хүндэрлийг оролцуулан тооцох
- Өндгөвчний хавдар
- Хавдрын эрсдэлт хүчин зүйл
- Өвчний түүх ба эмнэл зүй
- Үе шатын ангилал
- Хавдрын эмчилгээний сонголт, заалт, үр дүн, мэс заслын ба мэс заслын бус эмчилгээний эрсдэл ба давуу талыг оролцуулан тооцох
- Эмэгтэйчүүдийн хортой хавдруудын нео-адьювант, адьювант, хими, туяа эмчилгээний үүрэг

Зайлшгүй эзэмшвэл зохих чадвар:

Эмэгтэйчүүдийн хавдрын оношлогоо, эмчилгээ

- Эмэгтэй бэлэг эрхтний хорт хавдрыг эрт илрүүлэн оношлох чадвар эзэмшинэ
- Эс, эдийн шинжилгээ авах, шинжилгээний хариунд дүгнэлт хийн эмчилгээний асуудлыг төлөвлөх
- Умайн хүзүүний өмөнг эрт илрүүлэх, цууны хүчил, кольпоскопийн шинжилгээ хийх чадвар эзэмших
- Эмэгтэй бэлэг эрхтнийг эрт илрүүлэх хэт авиа, КТГ шинжилгээний хариуг зөв унших
- Эрхтэн хадгалах мэс заслын арга барил эзэмших
- Мэс заслын төрөл арга, барилд суралцах
- Мэс заслын өмнөх өвчтнийг үнэлэх, төлөвлөсөн хагалгааны эрсдэлийг үнэлэх
- Дүрс оношилгооны аргаар эмэгтэйчүүдийн хавдрын эзлэхүүнийг тодорхойлох
- Мэс заслын өмнөх менежмент
- Мэс заслын үеийн менежмент
- Мэс заслын дараах менежмент ба хүндрэл

Зайлшгүй эзэмшвэл зохих хандлага

- Эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн хэм хэмжээг баримтлан эмэгтэйчүүдийн хавдар судлалын мэргэжлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх
- Өвчтний эрүүл мэндийн байдал, нас нийгэмд эзлэх байр суурийг үл харгалзан хүнлэг энэрэнгүй хандаж эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, эм бэлэг эрхтний хорт хавдрыг эрт илрүүлж, эмчлэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах

Зайлшгүй эзэмшвэл зохих хандлага:

- Эмнэлэг үйлчилгээний ажилд баг болж ажиллах
- Үйлчлүүлэгчийн ар гэртэй харьцах чадвар эзэмших
- Хамт олон болон үйлчлүүлэгчийг хүндэтгэж, соёлтой харьцах
- Эмнэлгийн баримт бичгийг үнэн зөв хөтлөх

Багшлах боловсон хүчний бүрэлдэхүүн:

№	Овог нэр	Байгууллага	Мэргэжил	Боловсролын зэрэг	Ажилласан жил
1	Дамдин Авирмэд	ХСҮТ,	Эмэгтэйчүүдийн хавдар судлаач эмч	АУ-ны доктор, Профессор	30 жил
2	Энхтөр Амарсанаа	ХСҮТ,	Эмэгтэйчүүдийн хавдар судлаач эмч	АУ-ны доктор, дэд профессор	14 жил
3	Янжив Дугарсүрэн	ХСҮТ,	Эмэгтэйчүүдийн хавдар судлаач эмч	Ахлах зэрэгтэй эмч	10 жил

ХОЁР. ХӨТӨЛБӨРИЙН АГУУЛГА

Сургалтын агуулгын цар хүрээнд хөх, улаан хоолойн чиглэлээр мэргэжил дээшлүүлж байгаа эмч дараах мэдлэг, чадвар, хандлагыг эзэмших шаардлагатай.

Хөтөлбөр нь хэсэгтэй

1. Эмэгтэйчүүдийн хавдрын оношлогоо эмчилгээ
2. Эмэгтэйчүүдийн хавдрын мэс засал эмчилгээ

Эмэгтэйчүүдийн хорт хавдар
Анатоми, физиологи ба шинжилгээ

Объектууд: энэ нэгжийг (unit) гүйцэтгэсэнээр дараах зүйлсийг ойлгох болно

- Эмэгтэй бэлэг эрхтэний анатоми физиологи
- Эмэгтэйчүүдийн бэлэг эрхтэний бүтэц зохион байгуулалт, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа, бэлэг эрхтэнд гарах физиологийн өөрчлөлт, шинжилгээ
- Гадна бэлэг эрхтэн, үтрээний хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ
- Умайн хүзүүний хавдрын суурь ба урьдал өвчин, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ

Клиникийн чадвар:

- Умайн салстын хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо эмчилгээ хийх
- Өндгөвч, гуурсан хоолойн хавдрын тархалт, ангилал, оношлогоо, эмчилгээ хийх
- Трофобласт өвчний оношилгоо, эмчилгээ хийх
- Мэс заслын өмнөх өвчтнийг үнэлэх, төлөвлөсөн хагалгааны эрсдэлийг үнэлэх

Агуулга:

А. Умайн хавдар

- Умайг авах мэс заслын төрлүүд
- Эмэгтэйчүүдийн мэс заслын ангилал
- Хавдарын шинж тэмдэг болон хавдарын оношлогооны үр дүнтэй процедурыг Сонгох

Эмнэл зүйн ур чавдар:

- Эмэгтэйчүүдийн бэлэг эрхтэний бүтэц зохион байгуулалт, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа, бэлэг эрхтэнд гарах физиологийн өөрчлөлт, шинжилгээ хийх
- Гадна бэлэг эрхтэн, үтрээний хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ хийх
- Умайн хүзүүний хавдрын суурь ба урьдал өвчин, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ хийх
- Умайн салстын хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо эмчилгээ хийх
- Өндгөвч, гуурсан хоолойн хавдрын тархалт, ангилал, оношлогоо, эмчилгээ хийх
- Трофобласт өвчний оношилгоо, эмчилгээ хийх
- Мэс заслын өмнөх өвчтнийг үнэлэх, төлөвлөсөн хагалгааны эрсдэлийг үнэлэх
- Хавдрын эмчилгээний сонголт, заалт, үр дүн, мэс заслын ба мэс заслын бус эмчилгээний эрсдэл ба давуу талыг оролцуулан тооцох

Лекцийн төлөвлөгөө

д/д	Хичээлийн нэр	Цаг	Удирдах багш
1.	Эмэгтэйчүүдийн бэлэг эрхтэний бүтэц зохион байгуулалт, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа, бэлэг эрхтэнд гарах физиологийн өөрчлөлт, шинжилгээ	2	Д. Авирмэд
2.	Гадна бэлэг эрхтэн, үтрээний хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ	2	Д. Авирмэд
3.	Умайн хүзүүний хавдрын суурь ба урьдал өвчин, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ	2	Д. Авирмэд
4.	Умайн салстын хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо эмчилгээ	2	Э. Амарсанаа
5.	Өндгөвч, гуурсан хоолойн хавдрын тархалт, ангилал, оношлогоо, эмчилгээ	2	Э. Амарсанаа
6.	Трофобласт өвчний оношилгоо, эмчилгээ	2	Э. Амарсанаа
7.	Мэс заслын өмнөх өвчтнийг үнэлэх, төлөвлөсөн хагалгааны эрсдэлийг үнэлэх	2	Д. Авирмэд
8.	Умайг авах мэс заслын төрлүүд	2	Д. Авирмэд
9.	Эмэгтэйчүүдийн мэс заслын ангилал	2	Д. Авирмэд
10.	Хавдарын шинж тэмдэг болон хавдарын оношлогооны үр дүнтэй процедурыг сонгох	2	Д. Авирмэд
11.	Хавдрын эмчилгээний сонголт, заалт, үр дүн, мэс заслын ба мэс заслын бус эмчилгээний эрсдэл ба давуу талыг оролцуулан тооцох.	2	Э. Амарсанаа
12.	Мэс заслын өмнөх, мэс заслын үеийн, мэс заслын дараах менежмент, мэс заслын хүндэрлийг оролцуулан тооцох	2	Э. Амарсанаа
	Нийт цаг	24	
	Багц цаг	2	

Семинарын хичээлийн төлөвлөгөө

д/ д	Хичээлийн нэр	Цаг	
1.	Эмэгтэйчүүдийн бэлэг эрхтэний бүтэц зохион байгуулалт, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа, бэлэг эрхтэнд гарах физиологийн өөрчлөлт, шинжилгээ	10	Д. Авирмэд
2.	Гадна бэлэг эрхтэн, үтрээний хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ	10	Д. Авирмэд
3.	Умайн хүзүүний хавдрын суурь ба урьдал өвчин, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ	10	Д. Авирмэд
4.	Умайн салстын хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо эмчилгээ	10	Э. Амарсанаа
5.	Өндгөвч, гуурсан хоолойн хавдрын тархалт, ангилал, оношлогоо, эмчилгээ	10	Э. Амарсанаа
6.	Трофобласт өвчний оношилгоо, эмчилгээ	10	Э. Амарсанаа
7.	Мэс заслын өмнөх өвчтнийг үнэлэх, төлөвлөсөн хагалгааны эрсдэлийг үнэлэх	10	Д. Авирмэд
8.	Умайг авах мэс заслын төрлүүд	10	Д. Авирмэд
9.	Эмэгтэйчүүдийн мэс заслын ангилал	10	Д. Авирмэд
10.	Хавдарын шинж тэмдэг болон хавдарын оношлогооны үр дүнтэй процедурыг сонгох	10	Д. Авирмэд
11.	Хавдрын эмчилгээний сонголт, заалт, үр дүн, мэс заслын ба мэс заслын бус эмчилгээний эрсдэл ба давуу талыг оролцуулан тооцох.	10	Э. Амарсанаа
12.	Мэс заслын өмнөх, мэс заслын үеийн, мэс заслын дараах менежмент, мэс заслын хүндэрлийг оролцуулан тооцох	10	Э. Амарсанаа
	Нийт цаг	120	
	Багц цаг	5 кр	

Дадлагын хичээлийн төлөвлөгөө

д/д	Хичээлийн нэр	Цаг	
1.	Эмэгтэйчүүдийн бэлэг эрхтэний бүтэц зохион байгуулалт, дотоод шүүрлийн булчирхайн үйл ажиллагаа, бэлэг эрхтэнд гарах физиолгийн өөрчлөлт, шинжилгээ	10	Д. Авирмэд
2.	Гадна бэлэг эрхтэн, үтрээний хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ	10	Д. Авирмэд
3.	Умайн хүзүүний хавдрын суурь ба урьдал өвчин, хорт хавдрын оношилгоо, эмчилгээ	10	Д. Авирмэд
4.	Умайн салстын хавдрын урьдал өвчин ба хорт хавдрын оношилгоо эмчилгээ	10	Э. Амарсанаа
5.	Өндгөвч, гуурсан хоолойн хавдрын тархалт, ангилал, оношлогоо, эмчилгээ	10	Э. Амарсанаа
6.	Трофобласт өвчний оношилгоо, эмчилгээ	10	Э. Амарсанаа
7.	Мэс заслын өмнөх өвчтнийг үнэлэх, төлөвлөсөн хагалгааны эрсдэлийг үнэлэх	10	Д. Авирмэд
8.	Умайг авах мэс заслын төрлүүд	10	Д. Авирмэд
9.	Эмэгтэйчүүдийн мэс заслын ангилал	10	Д. Авирмэд
10.	Хавдарын шинж тэмдэг болон хавдарын оношлогооны үр дүнтэй процедурыг сонгох	10	Д. Авирмэд
11.	Хавдрын эмчилгээний сонголт, заалт, үр дүн, мэс заслын ба мэс заслын бус эмчилгээний эрсдэл ба давуу талыг оролцуулан тооцох.	10	Э. Амарсанаа
12.	Мэс заслын өмнөх, мэс заслын үеийн, мэс заслын дараах менежмент, мэс заслын хүндэрлийг оролцуулан тооцох	10	Э. Амарсанаа
	Нийт цаг	120	
	Багц цаг	5 кр	

ГУРАВ. СУРГАЛТЫН АРГА ЗҮЙ:

Мэргэжил дээшлүүлэх сургалт нь суралцагч төвтэй сургалтын технологид тулгуурлан, бие даан суралцах үйл ажиллагааг дэмжих, сонирхсон салбарт нь чиглүүлэх, бололцоо нөхцлөөр хангахад үндэслэгдэнэ.

Онолын лекц, төрөлжсөн мэргэжлийн тасаг, амбулаторит дадлага хийх, семинар зэрэг сургалтын олон аргыг ашиглан сургалт явуулна. Мөн эмч, эрүүл мэндийн ажилтнууд багаар ажиллах мэргэжлийн ур чадвартай болоход тусална.

— Суралцагчдыг сэтгэн бодох, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх арга барилд сургана.

— Сургалтын нийт цагийн харьцаа нь лекц: дадлага: бие даалт=10:80:10 байхаар төлөвлөгдсөн байна.

Лекц: Онолын шинэ мэдээлэл, эмнэлзүйн лекц 10%, санаа бодлоо харилцан солилцох интерактив лекц 90% байхаар төлөвлөгдөнө.

Дадлага: Эмч багш, тасгийн эрхлэгчийн удирдлагад тойрон ажиллах, үйлчлүүлэгчидтэй ажиллах, асуудлыг хамтран шийдвэрлэх эмнэлзүйн сургалт тасаг, поликлиникт хийгдэнэ.

Семинар: Семинарын хичээл нь эмч нарын зөвлөгөөн, тохиолдлын танилцуулга, эмч нарын хамтарсан үзлэг, журнал клуб зэрэг хэлбэрээр явагдана

ДӨРӨВ. СУРГАЛТЫН ҮНЭЛГЭЭ

1. Мэдлэг, чадвар, хандлагын түвшинг сорил, бичиглэл, ярилцлага, бодлого зэрэг шалгалтын оновчтой хэлбэрийг ашиглан тогтооно.
2. Төрөлжсөн мэргэжлийн тасаг бүрт ажиллан, тухайн сэдэвээр шүүлэг авч **хөтөлбөрийн шаардлагыг >80%** хангасан тохиолдолд шалгалтанд оруулна.
3. Төгсөлтийн шалгалтыг **онол** ба **ур чадвар, хандлага** гэсэн хоёр чиглэлээр авах ба онолын шалгалтыг сорил, бодлого, ярилцлага хэлбэрээр, ур чадвар ба хандлагын шалгалтыг сургалтын явц болон төгсгөлд клиникт ажиллах, гардан үйлдэл хийх ур чадварыг шалган үнэлнэ.
4. Төгсөгчдийн мэдлэг, ур чадвар, хандлагыг үнэлэхдээ үсэг, тоо, рейтингээр дүгнэн дүнг гарган тогтооно.

Ерөнхий үнэлгээ:

№	Үнэлгээ хувиар	Үсгэн үнэлгээ	Үнэлгээний оноо(0-4)	Үнэлгээний болзол
1	90-100	A	4.0	Тухайн хичээлийн агуулгыг бүрэн бүтээлчээр ойлгож, мэдлэг эзэмшсэн, эзэмшсэн мэдэлгээ чадварлаг ашиглаж чаддаг байх
2	80-89	B	3.0	Тухайн хичээлийн агуулгыг сайн ойлгож, мэдлэг эзэмшсэн, эзэмшсэн мэдэлгээ үйл ажиллагаандаа хэрэглэж чаддаг байх
3	70-79	C	2.0	Тухайн хичээлийн агуулгыг хангалттай хэмжээний ойлголт, авсан, холбогдох энгийн даалгаварыг хийж гүйцэтгэх чадвартай бөгөөд цаашдаа тухайн хичээлийг гүнзгийрүүлэн судлах бэлтгэлтэй болсон байх
4	60-69	D	1.0	Тухайн хичээлийн агуулгыг жигд ойлгоогүй харьцангуй хялбар ажилбаруудыг хийж гүйцэтгэх чадвартай бөгөөд цаашдаа тухайн хичээлийг гүнзгийрүүлэн судлахын тулд нэмэлт даалгавар хийж гүйцэтгэх шаардлагатай

СЕМИНАРЫН ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС

Огноо:

Резидентийн нэр:

Семинарын сэдэв:

Үнэлгээний үзүүлэлтүүд:	√
Танилцуулга	
Үзүүлэн	
Хичээлдээ бүрэн бэлтгэж ирсэн эсэх	
Дуу ба дүрс бичлэг ашиглах	
Сэдвээ ойлгосон байдал	
Асуултад хариулах чадвар	
Цаг ашиглалт	
Холбогдох ном хэвлэлд үнэлгээ өгөх, хэлэлцүүлэг хийх	

Оноо:

4- Маш сайн

3- Сайн

2- Дундаж

1- Дундаас доогуур

0- Муу

Гишүүд:

1.

2.

3.

Дундаж оноо:

АШИГЛАХ НОМ, ХЭВЛЭЛИЙН ЖАГСААЛТ

1. Авирмэд Д , Самбуупүрэв Д . Умайн хүзүүний өмөнг эрт илрүүлэх скрининг арга /гарын авлага/ Улаанбаатар ,2000он
2. Э.Амарсанаа, Умайн салстын өмөн гарын авлага /гарын авлага/ Улаанбаатар 2013
3. Жав Б, Лхагвасүрэн Ж, Эмэгтэйчүүд судлалын сурах бичиг . УБ, 1997 .
4. Самбуупүрэв Д. Монголд зонхилон тохиолддог хорт хавдрын эрт үеийн онош зүй . УБ, 2002
5. Самбуупүрэв Д. “Умайн хүзүү , үтрээний хавдар ба хавдар төст эмгэгийн эсийн онош зүй “ УБ хот 2001 он
6. Самбуупүрэв Д. “ Эмгэг эс судлалын ба эдийн химийн будгийн аргууд” УБ 1999 он Самбуупүрэв Д. Монголд анх оношлогдсон ховор хавдар ба хавдар төст өвчнүүд “
7. Самбуупүрэв Д. Монголд зонхилон тохиолддог хорт хавдрын эрт үеийн онош зүй . УБ, 2002
8. Бохман Я.В. Руководство по онкогинекологий . Санкт-Петербург . Издательство Фолиант , 2002 он
9. Василевская Л.Н . Колпоскопия . Москва , Издательство
10. Вишневская Е.Е ., Бохман Я.В . Ошибки в онкогинекологической практике. Минск . " Вышэйшая школа " 1994
11. Вишневская Е.Е . Справочник по онко-гинекологий . Минск . Белорусс, 1994
12. Граков А.М ., Винокуров В.Л . Лучевая терапия в онкогинекологий и онкоурологий . Санкт-Петербург. Фолиант, 2002
13. Гилязутдинова З.Ш. , Михайлова М.К . Онкогинекология . Москва , Медпресс. 2000
14. Русакевич П.С. Фоновые и предраковые заболевания шейки матки . Минск . Вышэйшая школа . 1998 .
15. Уилсон Патрисия . Гинекологические заболевания . Москва , Медпрессинформ . 2002 .
16. Argar . Brotzman Spitzer colposcopy 2002.
17. Disala Creasman . Clinical gynecologic oncology .2002 .
18. WHO Regional publications , Manual on the Prevention and Control et Common Cancers
19. Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого / тогтоол , тушаал , хөтөлбөрийн эмхэтгэл /
20. Эрүүл мэндийн тухай хууль
21. Эмийн тухай хууль
22. Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын хууль
23. Самбуупүрэв Д. “ Эмгэг эс судлалын ба эдийн химийн будгийн аргууд” УБ 1999 он
24. Самбуупүрэв Д. Монголд анх оношлогдсон ховор хавдар ба хавдар төст өвчнүүд “
25. Самбуупүрэв Д. Монголд зонхилон тохиолддог хорт хавдрын эрт үеийн онош зүй . УБ, 2002
26. Галцог Л., Самбуупүрэв Д. Ерөнхий эмгэг судлалын түүвэр лекц УБ 1999 он х78-99

27. Краевский Н.А, Смольяников А.В, Саркисов Д.С. Паталоганатомическая диагностика опухолей человека. Руководство для врачей. Том 2 Москва Медцина 1993
28. WHO Regional publications , Manual on the Prevention and Control et Common Cancers
29. Нийгмийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлого / тогтоол , тушаал , хөтөлбөрийн эмхэтгэл /
30. Эрүүл мэндийн тухай хууль
31. Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын хууль

Вэб сайт:

1. Эрүүл мэндийн яам www.moh.mn
2. ХСҮТ www.cancer-center.gov.mn
3. ДЭМБ www.who.com
4. ЭМХТ www.chd.moh.mn

